

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR BALCIA INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-04-27 Nr. 429-138
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Balcia Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2025 m. rugpjūčio 31 d. pareiškėjas su draudiku sudarė savanorišką Transporto priemonių draudimo sutartį Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – KASKO sutartis), kuria draudiko parengtų Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. LT 002.04 (toliau – Taisyklės) pagrindu buvo apdrausti pareiškėjo turtiniai interesai, susiję su automobiliu *Mitsubishi Outlander* (valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*)). KASKO sutartyje numatytas draudimo laikotarpis – nuo 2025 m. rugsėjo 21 d. iki 2026 m. rugsėjo 20 d.

2025 m. spalio 13 d. draudikas buvo informuotas, kad 2025 m. spalio 11 d. apdraustas automobilis buvo pavogtas. Gauta pranešimo pagrindu draudikas pradėjo žalos administravimą pagal KASKO sutartį.

Tą pačią dieną pareiškėjas draudiko prašymu paaiškino, kad automobilis buvo pastatytas prie daugiabučio namo, priešais pareiškėjo buto langus, matomoje vietoje, jis buvo užrakintas, veikė gamyklinė centrinio užrakto sistema. Automobilio registracijos liudijimas, pasak pareiškėjo, buvo laikomas daiktadėžėje ir automobilyje laikinai paliktas ne dėl aplaidumo, bet praktiniais sumetimais, o pagrindo manyti, kad tai kels vagystės riziką, nebuvo.

2025 m. lapkričio 12 d. draudikas informavo pareiškėją apskaičiavęs 8 869,50 Eur draudimo išmoką, kuri buvo nustatyta iš 19 710 Eur automobilio vertės atėmus draudimo liudijime nurodyto dydžio (10 proc.) išskaitą (1 971) ir gautą sumą (17 739 Eur) sumažinus 50 proc. Draudikas paaiškino 50 proc. draudimo išmoką sumažinęs pagal Taisyklių nuostatą, suteikiančią teisę mažinti draudimo išmoką 50 proc., jeigu po transporto priemonės vagystės draudėjas negali pateikti transporto priemonės registracijos dokumentų.

2025 m. lapkričio 13 d. pareiškėjas informavo draudiką, kad su priimtu sprendimu nesutinka, ir išdėstė aplinkybes, kurios, jo vertinimu, rodo, jog jis maksimaliai laikėsi saugumo reikalavimų ir draudėjo pareigų, nepadidino vagystės rizikos ir apie įvykį nedelsdamas pranešė policijai. Pareiškėjas atkreipė draudiko dėmesį į tai, kad Taisyklės suteikia teisę, bet ne pareigą sumažinti draudimo išmoką 50 proc., ir prašė jos nemažinti arba mažinti minimaliai – ne daugiau 10–15 proc.

2025 m. gruodžio 2 d. draudikas pateikė atsakymą į pareiškėjo pretenziją ir nurodė, kad yra įsipareigojęs draudimo išmoką mokėti pagal KASKO sutarties sąlygas. Draudikas paaiškino, kad, siekdamas užkirsti kelią piktnaudžiavimui bei apsaugoti savo interesus, numatė atvejus, kai mokama ne visą žalą atlyginanti draudimo išmoka, vienas iš tokių atvejų yra transporto priemonių vagystės, po kurių draudėjai negali pateikti pavogtų transporto priemonių registracijos dokumentų.

Pasak draudiko, registracijos liudijimas yra esminės svarbos dokumentas, turintis identifikacinę reikšmę, patvirtinantis nuosavybės teisę ir esantis vienu iš pagrindinių teisėto disponavimo transporto priemone įrodymų. Draudiko teigimu, registracijos liudijimo užvaldymas sudaro palankesnes sąlygas nusikalstamoms veikoms, įskaitant neteisėtą transporto priemonės pardavimą ar jos išgabenimą iš Lietuvos Respublikos teritorijos, apsunkina galimybę užkirsti kelią neteisėtam realizavimui ir stipriai sumažina tikimybę sugrąžinti transporto priemonę, nes turint

registracijos dokumentą galima suklastoti pirkimo–pardavimo dokumentus, naudoti transporto priemonę kelyje, pateikti ją kaip krovinį su lydimaisiais dokumentais, leidžiančiais kirsti sieną, įtikinti trečiuosius asmenis, jog turtu disponuojama teisėtai, ir kt.

Nepaisydamas nurodytų argumentų, draudikas nurodė peržiūrėjęs žalos bylą, įvertinęs nustatytas aplinkybes ir priėmęs sprendimą iš dalies tenkinti pareiškėjo pretenziją: sumažinti draudimo išmoką ne 50 proc., o 35 proc., tačiau papildomai išskaičiuoti nesumokėtas draudimo įmokas (309,72 Eur) ir iš viso išmokėti 11 220,63 Eur draudimo išmoką.¹

Galutinis draudiko sprendimas pareiškėjo netenkino, todėl jis kreipėsi į Lietuvos banką ir prašė išnagrinėti tarp jo ir draudiko kilusį ginčą. Pareiškėjas teigė, kad KASKO sutartyje nėra jokios informacijos apie galimą draudimo išmokos mažinimą 50 ar 35 proc., joje numatyta tik 10 proc. besąlyginė išskaita, be to, nebuvo numatytų ir jokių sankcijų už registracijos dokumentų nepateikimą. Dar daugiau, pasak pareiškėjo, sudarant KASKO sutartį, jam nebuvo įteiktos nei Taisyklės, nei draudiko nurodomos bendrosios sąlygos, todėl draudikas negali savo sprendimo grįsti sąlygomis, apie kurias pareiškėjo tinkamai neinformavo.

Pareiškėjas taip pat išsamiai paaiškino registracijos dokumento palikimo automobilyje aplinkybes ir pakartojo maną, kad tai neturėjo įtakos nei vagystei, nei žalos dydžiui. Pasak pareiškėjo, draudikas neįrodė priežastinio ryšio tarp dokumento buvimo automobilyje ir automobilio vagystės, todėl išmokos mažinimas 35 proc. būtų neproporcingas pareigos pateikti draudikui registracijos dokumentą pažeidimui ir neatitiktų teismų praktikos.

Kreipimesi teigiama, kad po įvykio, nuo 2025 m. spalio 16 d., pareiškėjas naudojosi draudiko suteiktu pakaitiniu automobiliu. Kai 2025 m. lapkričio 14 d. reikėjo jį gražinti, pareiškėjas kreipėsi į draudiką dėl termino pratęsimo, tačiau draudikas tą pačią dieną nurodė, kad pakaitinio automobilio nebesuteiks. Kadangi atsakymas buvo pateiktas penktadienį 16 val. 33 min. ir automobilių nuomos punktas nebedirbo, pareiškėjas nurodė automobilį gražinęs tik pirmadienį ir todėl patyręs papildomų 180 Eur išlaidų, kurių draudikas neatlygino. Pareiškėjo teigimu, draudiko veiksmai parodė galimą nesažiningumą ir nepakankamą rūpestingumą, taip pat kėlė abejonių dėl tinkamų KASKO sutarties sąlygų taikymo.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė, kad su pareiškėjo reikalavimais nesutinka. Draudiko teigimu, KASKO sutartis su pareiškėju buvo sudaryta per draudiko mobiliąją programėlę, sudarydamas sutartį pareiškėjas turėjo patvirtinti, kad susipažino su produkto informaciniu dokumentu ir ikisutartine informacija ir sutinka su Taisyklėmis. Draudikas paaiškino, kad sudarant sutartį visus šiuos dokumentus galima peržiūrėti paspaudus aktyvias nuorodas. Tai reiškia, kad klientui pakanka paspausti nuorodą, kad būtų tiesiogiai nukreiptas į atitinkamo dokumento turinį. Nepatvirtinus susipažinimo su šiais dokumentais, sutarties sudaryti neįmanoma. Be to, pasak draudiko, Taisyklės yra viešai prieinamos draudiko interneto puslapyje. Draudikas akcentavo ir tai, kad pareiškėjas pats savo pretenzijas draudikui grindė Taisyklių nuostatomis ir tik kreipdamasis į Lietuvos banką pasirinko poziciją, kad apie Taisykles nežino ir jos jam nebuvo įteiktos.

Draudikas taip pat paaiškino, kad Taisyklių 9 dalyje yra įtvirtinta jo teisė mažinti draudimo išmoką iki 50 proc., jeigu po transporto priemonės vagystės nepateikiamas jos registracijos liudijimas. Draudikas teigia turintis teisę nustatyti prisiimamos draudimo rizikos mastą bei numatyti draudimo išmokos sumažinimą esant tam tikroms aplinkybėms, todėl minėta nuostata yra teisėta, be to, ir įprastai taikoma draudimo praktikoje. Sprendimas mažinti draudimo išmoką 35 proc., pasak draudiko, atitinka įvykio aplinkybes ir teismų praktikoje paprastai pripažįstamus draudimo išmokos mažinimo dydžius. Draudikas nurodė, kad automobilis vis dar nėra rastas, ir tai reiškia, kad vagims pavyko pasinaudoti pavogta transporto priemone, o joje palikti dokumentai galėjo sudaryti tam palankesnes sąlygas. Draudikas taip pat paaiškino, kad pareiškėjas iki šiol atsisako pateikti savo atsiskaitomosios sąskaitos numerį, todėl draudikas iki šiol negali išmokėti pareiškėjui neginčijamos draudimo išmokos dalies.

Pažymėtina, kad ginčo nagrinėjimo metu draudikas informavo Lietuvos banką priėmęs sprendimą tenkinti pareiškėjo reikalavimą atlyginti 180 Eur pakaitinio automobilio nuomos išlaidų ir pateikė įsipareigojimą išmokėti papildomą draudimo išmoką patvirtinančius dokumentus.²

¹ Neginčijama draudimo išmoka nebuvo išmokėta, nes pareiškėjas nepateikė draudikui savo banko sąskaitos duomenų.

² Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad ginčo dėl pakaitinio automobilio nuomos išlaidų atlyginimo tarp šalių nebeliko. Todėl šiame sprendime pareiškėjo reikalavimas dėl pirmiau minėtų išlaidų atlyginimo nebus vertinamas.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo mažinti draudimo išmoką 35 proc. pagrįstumo.

Siekiant išspręsti šalių ginčą, būtina įvertinti: 1) ar pareiškėjas buvo tinkamai supažindintas su Taisyklėmis ir jos yra privalomos abiem ginčo šalims; 2) ar draudiko sprendimas sumažinti draudimo išmoką 35 proc. yra pagrįstas šalių sudarytos KASKO sutarties sąlygomis ir žalos administravimo metu nustatytais aplinkybėmis.

1. Dėl supažindinimo su KASKO draudimo sutarties sąlygomis

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 93 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad prieš ne gyvybės draudimo sutarties sudarymą, išskyrus atvejus, kai draudimo sutartis sudaroma dėl didelės draudimo rizikos, kaip nustatyta šio įstatymo 10 straipsnyje, draudikas privalo draudėjui raštu pateikti, be kita ko, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.993 straipsnio 8 dalyje nurodytą informaciją ir draudiko parengtą draudimo produkto informacinį dokumentą.

Pagal Civilinio kodekso 6.993 straipsnio 8 dalį, sudarant draudimo sutartį ar jos galiojimo metu, draudikas privalo suteikti draudėjui šią informaciją: draudiko pavadinimą, draudiko įmonės rūšį, adresą, elektroninio pristatymo dėžutės adresą, draudiko padalinio ar draudiko atstovo adresą (jei draudimo sutartis sudaroma ne draudiko buveinėje), iš draudimo sutarties kylančių ar su ja susijusių ginčų sprendimo tvarką, draudiko elgesį, kai draudėjas pažeidžia draudimo sutarties sąlygas, galimus draudimo rizikos padidėjimo atvejus bei kitą draudimo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nurodytą informaciją.

Nagrinėjamu atveju akcentuotina, kad sutarties sudarymą pagal standartines sąlygas reglamentuoja Civilinio kodekso 6.992 straipsnio nuostatos: jeigu draudimo sutartis sudaroma pagal draudimo rūšies taisykles, parengtas įstatymų nustatyta tvarka, tai draudimo sutarčiai atitinkamai taikomi šio kodekso 6.185–6.187 straipsniai (6.992 straipsnio 1 dalis). Sutarties standartinės sąlygos privalomos kitai šaliai tik tada, jeigu jai buvo sudaryta tinkama galimybė su tomis sąlygomis susipažinti (Civilinio kodekso 6.185 straipsnio 2 dalis). Civilinio kodekso 6.992 straipsnio 2 dalis taip pat įpareigoja draudiką sudaryti sąlygas viešai susipažinti su draudimo rūšies taisyklėmis ir, prieš sudarant draudimo sutartį, įteikti jų kopijas draudėjui.

Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad minėtos dvi draudiko pareigos yra savarankiškos, viena kitos nedubliuoja ir nepanaikina.³ Tai reiškia, kad nepakanka tik viešai paskelbti draudimo rūšies taisykles, bet kuriuo atveju jas būtina įteikti ir draudėjui prieš sudarant draudimo sutartį. Būtent taisyklių įteikimas draudėjui užtikrina jo informavimą apie konkrečias draudimo sutarčiai taikytinas draudimo rūšies taisykles ir kad būtent jos galios visą draudimo sutarties laikotarpį.

Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad pareiškėjas KASKO sutartį su draudiku sudarė per draudiko mobiliąją programėlę. Remiantis draudiko pateiktais duomenimis, sutarčių sudarymo per programėlę metu draudiko klientai privalo atlikti būtiną veiksmą – pažymėti, jog susipažino su tam tikrais dokumentais, įskaitant draudimo rūšies taisykles. Atitinkamame sutarties sudarymo etape yra pateikiama aktyvi nuoroda į draudimo sutarčiai taikytinas draudimo taisykles, ją paspaudus jas galima peržiūrėti, išsisaugoti ar vėliau atkurti. Nepažymėjus, jog klientas su draudimo rūšies taisyklėmis susipažino, funkcionalumas neleidžia atlikti tolesnių veiksmų ir patvirtinti sutarties sudarymo. Taigi, remiantis turimais duomenimis, pareiškėjui buvo pateikta aktyvi nuoroda į KASKO sutarčiai taikytinas Taisykles, t. y. suteikta objektyvi galimybė susipažinti su Taisyklių sąlygomis, išsisaugoti dokumentą ar jį atkurti vėliau.⁴

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gruodžio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-354-1075/2020.

⁴ KASKO sutarčiai taikytinos Taisyklės taip pat yra prieinamos viešai ir jas galima bet kada atkurti draudiko interneto puslapyje.

Pirmiau aptartos aplinkybės, Lietuvos banko vertinimu, leidžia daryti išvadą, jog draudikas teisės aktų nustatyta tvarka sudarė pareiškėjui sąlygas susipažinti su standartinėmis KASKO sutarties sąlygomis – Taisyklėmis, todėl netaikyti jų nėra pagrindo ir jos ginčo šalims yra privalomos.

2. Dėl draudiko sprendimo mažinti draudimo išmoką 35 proc. pagrįstumo

Civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta KASKO sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką, draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas.⁵ Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.⁶ Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių sąrašas, ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo rizikos laipsnį.⁷

Atsižvelgiant į ginčo aplinkybes, papildomai akcentuotina, kad draudimo rūšies taisyklėse paprastai yra įtvirtinami ir atvejai, kai draudikas turi teisę draudimo išmoką mažinti arba jos nemokėti dėl tam tikrų kitų priežasčių ir (ar) aplinkybių, kurios nėra įvardytos kaip nedraudžiamieji įvykiai: pavyzdžiui, kai draudėjas, apdraustasis ar naudos gavėjas nevykdo tam tikrų draudimo sutartimi prisiimtų pareigų arba yra kitų individualių aplinkybių. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra konstatavęs, kad dėl skirtingų sukeliamų teisinių padarinių nedraudžiamuosius įvykius reikia atriboti nuo draudimo sutarties sąlygų, kurias pažeidus draudikas gali atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Tokių sąlygų, kurių nevykdymas leidžia draudikui nemokėti draudimo išmokos, buvimas įpareigoja draudiką arba ginčą sprendžiantį subjektą vertinti draudėjo kaltę, draudimo sutarties pažeidimo sunkumą, jo priežastinį ryšį su draudžiamuoju įvykiu, žalos, atsiradusios dėl pažeidimo, dydį.⁸

Nagrinėjamu atveju draudikas savo sprendimą grindė šalių sudarytai KASKO sutarčiai taikytinų Taisyklių 9 dalimi, kurioje nustatyta draudiko teisė mažinti draudimo išmoką iki 50 proc., jeigu draudėjas po transporto priemonės vagystės negali pateikti draudikui transporto priemonės registracijos dokumentų.

Vadovaujantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo formuojama teismų praktika pagal faktines aplinkybes panašiose bylose, automobilio registracijos dokumentų palikimas jame savaime nereiškia, jog taip valdytojas sudaro palankesnes sąlygas kitam asmeniui įvykdyti nusikaltimą (vagystę) ir kad automobilis bus pavogtas.⁹ Kita vertus, sutinkama, kad automobilio registracijos dokumentų jame palikimas nelemia draudžiamąjį įvykių (vagystės), bet gali sudaryti palankesnes sąlygas tolesniems vagystę padariusio asmens veiksams (automobilio paslėpimui,

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁸ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gruodžio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-461-378/2017.

⁹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. balandžio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-180/2012

realizavimui ir kt.), apsunkinti automobilio ir kalto asmens suradimą, t. y. turi įtakos vagystės padariniams.¹⁰ Taip pat pažymėtina, kad teismų praktikoje panašiais atvejais pagrįstu laikomas 20–40 proc. dydžio draudimo išmokos mažinimas.¹¹

Lietuvos banko vertinimu, nagrinėjamu atveju pats transporto priemonės registracijos dokumentų palikimo faktas joje savaime nenulėmė paties draudžiamąjį įvykio – transporto priemonės vagystės, tačiau sudarė palankias sąlygas vagystę įvykdžiusiam asmeniui ją ir joje buvusį turtą lengviau realizuoti, apsunkinti transporto priemonės ir kalto asmens suradimą. Viena vertus, byloje nėra duomenų, suteikiančių pagrindą taikyti didžiausią Taisyklėse numatytą 50 proc. dydžio mažinimą, kurio taikymą sąlygotų itin didelę riziką keliančių aplinkybių sukūrimas, nes automobilis, turimais duomenimis, buvo užrakintas, paliktas nenuošalioje vietoje, automobilių stovėjimo aikštelėje, prie daugiabučio, nėra duomenų, kad registracijos dokumentas buvo paliktas matomoje vietoje. Kita vertus, Kauno AVPK Kauno miesto Dainavos PK pateiktame rašte nurodyta, kad, pagal policijoje gautą pranešimą – automobilis buvo pavogtas laikotarpiu nuo 2025 m. spalio 8 d. 03 val. 35 min. iki 2025 m. spalio 11 d. 23 val. 25 min., t. y. per beveik 92 valandų laikotarpį.

Toks ilgas laiko tarpas, kartu atsižvelgiant į registracijos dokumento palikimo automobilyje aplinkybę, yra teisiškai reikšmingas vertinant ne paties draudžiamąjį įvykio kilimo priežastis, bet jo padarinius. Būtent per tokį laikotarpį transporto priemonę užvaldęs asmuo galėjo turėti pakankamai laiko pasinaudoti automobilyje paliktu registracijos dokumentu, siekdamas nusišalinti transporto priemonės kilmę, sudarydamas palankesnes sąlygas ją pervežti, paslėpti, perleisti tretiesiems asmenims ar realizuoti dalimis, taip pat apsunkinti tiek pačios transporto priemonės paiešką, tiek ją pagrobęs asmens nustatymą. Taigi, nors registracijos dokumento palikimas automobilyje savaime nesukėlė vagystės, nagrinėjamu atveju jis galėjo turėti reikšmingą įtaką vagystės padarinių mastui. Ši aplinkybė sudaro pagrindą spręsti, kad dokumento palikimas automobilyje galėjo reikšmingai prisidėti prie neigiamų padarinių padidėjimo.

Remdamasis pirmiau nurodytomis aplinkybėmis, Lietuvos bankas draudiko sprendimą mažinti draudimo išmoką 35 proc. laiko pagrįstu ir proporcingu nagrinėjamu atveju nustatytų individualių aplinkybių kontekste, neprieštaraujančiu ir suformuotai teismų praktikai.

Atsižvelgiant į pareiškėjo keliamas abejones dėl besąlyginės išskaitos ir kitų draudimo išmokos mažinimo pagrindų taikymo kartu, papildomai pažymėtina, kad šie institutai neturėtų būti tapatinami. Išmokos mažinimo sąlygos siejamos su individualių bylos aplinkybių vertinimu ir draudėjo veiksmų įtaka draudžiamajam įvykiui ar jo žalai, o besąlyginė išskaita yra bendro pobūdžio sutartinė sąlyga, nustatanti draudėjo prisiimamą rizikos dalį kiekvieno draudžiamąjį įvykio atveju. Todėl aplinkybė, kad draudikas išmoką sumažino tam tikrais sutartyje ar teisės aktuose numatytais pagrindais, savaime nepanaikina draudiko teisės taikyti besąlyginę išskaitą (nebent numatyta kitaip).

Lietuvos banko vertinimu, draudikas tinkamai taikė Taisyklių 9 dalies nuostatas, nepažeidė abiem šalims privalomų KASKO sutarties sąlygų ir priėmė pagrįstą sprendimą mažinti draudimo išmoką 35 proc., todėl pareiškėjo reikalavimai laikytini nepagrįstais ir yra atmestini.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos

¹⁰ Vilniaus apygardos teismo 2019 m. rugsėjo 17 d. sprendimas byloje Nr. 2A-2130-967/2019

¹¹ Vilniaus apygardos teismo 2019 m. rugsėjo 17 d. sprendimas byloje Nr. 2A-2130-967/2019; 2016 m. gegužės 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-274-706/2016; ir kt.

teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis